Les 1
Elke dag een emmertje vol

Doelgroep: groep 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8

Benodigdheden
- Het boek *Elke dag een emmertje vol*
- Stevig papier of karton
- A4-papier blanco
- Knutselpapier gekleurd
- Sterretjes, glitters en andere versieringen
- Wasco-krijtjes
- Tekenpotloden
- Scharen of prikpennen, lijm

Inleiding
Lees met de groep bladzijde 10/11 uit het boek *Elke dag een emmertje vol.*
Bespreek kort welke emmers of emmertjes de kinderen kennen of thuis hebben. Waar gebruiken zij ze voor? Welke vinden ze bijzonder of mooi?
Laat de kinderen originele emmertjes bedenken die zij nog nooit gezien hebben.

Verwerking
De groep ontwerpt een eigen emmer. Laat de leerlingen eerst op een tekenblad de vorm bedenken. Daarna tekenen zij de vorm op het karton (A5 of A4-formaat) en knippen die uit. Midden op de emmer komt hun naam in een kader.

Vervolgens gaat ieder zijn eigen emmer kleuren en versieren. Ook kleuren zij hun naambordje op de emmer.

Zorg dat er ook een emmer van de leerkracht komt om op te hangen.

Deze lesideeën horen bij het boek *Elke dag een emmertje vol* geschreven door Monique Baard. Verkrijgbaar via www.uitgeverijpica.nl | Copyright © 2013: Monique Baard, Huizen

In plaats van kartonnen emmers kun je ook echte emmertjes gebruiken en laten versieren. Gebruik bijvoorbeeld plastic emmertjes van de snoeptomaatjes of van yoghurt.

Afronding
Hang de emmertjes aan een wand bij elkaar. Bekijk met de groep de ontworpen emmertjes. Vertel dat deze emmertjes heel speciaal zijn. Iedere emmer is uniek. Er is nergens op de wereld zo'n zelfde emmertje.

Verwerking na de les
In de klas kun je een kleine tentoonstelling maken met allerlei soorten emmertjes.

Deze lesideeën horen bij het boek *Elke dag een emmertje vol* geschreven door Monique Baard. Verkrijgbaar via www.uitgeverijpica.nl | Copyright © 2013: Monique Baard, Huizen

Les 2. De onzichtbare emmer en gevoelens

Doelgroep: bovenbouw

Benodigdheden
- Het boek *Elke dag een emmertje vol*
- Kopieerblad gevoelens (te downloaden van www.uitgeverijpica.nl), vergroten naar A3-formaat of projecteren op het digibord
- Kleurpotloden
- Tekenpapier
- Kopieerblad emmertje (te downloaden van www.uitgeverijpica.nl), kopiëren voor iedere leerling
- Een stapel witte papiertjes (formaat A6) of grote witte etiketstickers
- Scharen, lijm

Inleiding:
Lees samen met de groep bladzijde 12 t/m 15 uit het boek *Elke dag een emmertje vol.*

Maak een woordweb op een A1-poster: plak in het midden het kopieerblad gevoelens en bespreek welke vier gevoelens de plaatjes uitbeelden. Noteer de woorden erbij. Bespreek met de groep: welke gevoelens zijn er nog meer? Noteer daaromheen de gevoelens die de groep noemt.
Welke gevoelens die opgeschreven zijn, vind je fijne gevoelens en welke gevoelens zijn geen fijne gevoelens? Zet een groene cirkel om de fijne gevoelens en een rode om de niet-fijne gevoelens.

Verwerking
Gevoelens zijn belangrijk voor ons. Het is handig om te herkennen hoe je je voelt. Hoe voel jij je nu? En wat voelde je toen je vanmorgen opstond? Was dat hetzelfde gevoel of voelde je je anders dan je je nu voelt?
Is je onzichtbare emmer helemaal vol; dat betekent dat je heel blij bent. Of is je emmer een beetje vol, of halfvol?
Kleur de emmer zoals jij je nu voelt. Teken boven de emmer het gezicht dat bij je gevoel past.

In groepen van drie tot vier leerlingen
Ieder groepje maakt enkele tekeningetjes bij gevoelens van het woordweb (verdelen per groepje). De tekeningen worden uitgeknipt en op de poster van het woordweb geplakt.

Afronding
Bekijk gezamenlijk de groepsposter. Welke gevoelens heb je heel vaak, welke komen minder vaak voor?
Bespreek met de groep: iedere dag kun je even nadenken over hoe vol jouw eigen onzichtbare emmer is. Als je emmertje mooi vol is, dan voel je je prettig en gelukkig. Dat is dus fijn. Als je emmer leeg is, moet hij snel gevuld worden met fijne dingen. Dat kun je nu al doen door aan leuke dingen te denken, dan voel je je direct weer vrolijker.

Deze lesideeën horen bij het boek *Elke dag een emmertje vol* geschreven door Monique Baard. Verkrijgbaar via www.uitgeverijpica.nl | Copyright © 2013: Monique Baard, Huizen

Verwerking na deze les
Bespreek dagelijks op een vast moment van de dag hoe de leerlingen de dag hebben ervaren. Hoe voelen zij zich en hoe vol is hun onzichtbare emmer op dat moment? Hierbij kunnen emotiekaartjes worden gebruikt, of de zelfgemaakte groepsposter.

Deze lesideeën horen bij het boek *Elke dag een emmertje vol* geschreven door Monique Baard. Verkrijgbaar via www.uitgeverijpica.nl | Copyright © 2013: Monique Baard, Huizen

Les 3. Emmertjes vullen

Doelgroepen: midden- en bovenbouw

Benodigdheden
- Het boek *Elke dag een emmertje vol*
- Op het digibord: teken een grote emmer
- Kopieerblad van de emmer met vier vakken (te downloaden van www.uitgeverijpica.nl) voor iedere leerling een exemplaar
- Kleurpotloden
- Gelpennen in verschillende kleuren formaat
- Scharen, lijm
- Gekleurd stevig papier A5-formaat

Inleiding
Lees samen met de groep bladzijde 17 en 18 (t/m 'handig hè?') uit het boek *Elke dag een emmertje vol.*
Bespreek met de groep: welke leuke dingen zijn er gisteren allemaal gebeurd die het onzichtbare emmertje van de leerlingen hebben gevuld? Schrijf het in steekwoorden op het bord in de grote getekende emmer.
Bespreek wat zij merken aan hun gevoel als ze weer aan die leuke dingen terugdenken.

Lees verder tot en met bladzijde 20.
Bespreek of de leerlingen denken dat zij een klein onzichtbaar emmertje hebben dat snel vol is (ze zijn snel blij en gelukkig) of dat ze denken dat ze een grote emmer hebben (waarbij het langer duurt voordat hij vol is).
Bespreek vervolgens welke vier mensen (of dieren) voor hen het meest belangrijk zijn in hun leven voor het vullen van hun emmertje met goede gevoelens.

Verwerking
De leerlingen tekenen met kleurpotlood in ieder vakje degene die belangrijk is voor het vullen van hun onzichtbare emmer. De emmers worden uitgeknipt en vervolgens op stevig gekleurd papier geplakt.
Hierna schrijven de leerlingen om de emmer heen dingen die deze mensen vaak doen waardoor zij een goed gevoel krijgen en er een druppel in hun emmer komt.

Afronding
Bespreek enkele emmertjes centraal na.
Bespreek tot slot wat ze kunnen doen als een van de personen die zij hebben getekend hun emmertje vult; wat kun je dan zeggen, wat kun je doen?
Als zij dat doen of zeggen dan doen zij zelf ook een druppel in de emmer van die persoon!

Verwerking na deze les
Bespreek enkele dagen op een moment van de dag hoe het met hun onzichtbare emmertje gaat: is het vol, of een beetje leeg? Wie heeft er die dag een schepje in gedaan?

Deze lesideeën horen bij het boek *Elke dag een emmertje vol* geschreven door Monique Baard. Verkrijgbaar via www.uitgeverijpica.nl | Copyright © 2013: Monique Baard, Huizen

Les 4. Emmertjes vullen door aardig zijn

Doelgroep: bovenbouw

Benodigdheden
- Het boek *Elke dag een emmertje vol*
- De emmertjesmeter (te downloaden van www.uitgeverijpica.nl), gekopieerd op stevig papier
- Splitpennen
- Grote klassen-emmertjesmeter op A3-formaat gekopieerd in kleur en op stevig karton geplakt
- A3-papier
- Stiften
- Gelpennen of ander materiaal
- Computers (internet)
- Informatieve boeken over gebruiken in andere landen
- Emmertjeskalender (te downloaden van www.uitgeverijpica.nl) voor iedere leerling

Inleiding
Lees met de groep bladzijde 21 t/m 24 uit het boek *Elke dag een emmertje vol.*
Bespreek hoe je gedag kunt zeggen met en zonder woorden.
Bespreek: wanneer moeten de leerlingen altijd erg lachen en wanneer lachen zij gewoon een beetje? Wanneer lachen anderen door iets wat zij doen of zeggen?
Wat voelen de leerlingen als ze moeten lachen? Welke gevoelens horen bij lachen?

Rollenspel
Een leerling gaat naar de gang en bedenkt een manier om binnen te komen en gedag te zeggen. De klas kijkt en vertelt daarna of het een manier was die een druppel in emmers deed of juist niet: was het aardig, vriendelijk, respectvol?
Vervolgens mag een andere leerling. Dit wordt enkele keren herhaald.
Bespreek dat gedag zeggen in ons land anders is dan in andere landen. Wat weten de leerlingen al van gedag zeggen in andere landen?

Kern
De leerlingen gaan in kleine groepjes zoeken hoe mensen elkaar in andere landen gedag zeggen. Ze maken hier een mooie poster van op A3-formaat: met woorden uit andere talen en tekeningetjes van gebruiken rondom gedag zeggen.

Bespreek hoe hun eigen emmertje op dat moment gevuld is. Zijn er pas wat druppeltje in gegaan in de klas?
De leerlingen maken ieder een emmertjesmeter en er komt een klassikale emmertjesmeter in de klas te hangen. Hoe voelt de groep zich op dit moment: hebben wij het fijn met elkaar? Hoe staat de meter?
Wat kunnen wij allemaal doen aan aardige dingen om de klassenemmer te vullen?

Afronding

Deze lesideeën horen bij het boek *Elke dag een emmertje vol* geschreven door Monique Baard. Verkrijgbaar via www.uitgeverijpica.nl | Copyright © 2013: Monique Baard, Huizen

Kort presenteren en bespreken van de posters.
Deel de emmertjeskalenders uit. Laat de leerlingen het emmertje van vandaag inkleuren. Deze week gaan ze iedere dag bijhouden hoe vol hun onzichtbare emmer is.

Verwerking na deze les
Neem dagelijks een kort moment om de emmertjeskalender in te vullen. Bespreek aan het eind van de week centraal na: welke dag was jouw emmer het volst? Welke dag was hij het minst vol? Waardoor was hij zo vol of zo leeg die dag?

De emmertjeskalender kan ook klassikaal gebruikt worden om met de groep te werken aan het groepsklimaat: hoe vol is de groepsemmer vandaag? Wat hebben wij aan positieve dingen gedaan en gezegd waardoor hij vol is? Wat kunnen wij verbeteren zodat hij morgen nog voller wordt?

Deze lesideeën horen bij het boek *Elke dag een emmertje vol* geschreven door Monique Baard. Verkrijgbaar via www.uitgeverijpica.nl | Copyright © 2013: Monique Baard, Huizen

Les 5. Complimenten geven

Doelgroep: midden- en bovenbouw

Benodigdheden
- Het boek *Elke dag een emmertje vol*
- Wit A1-papier
- Pennen
- Lootjes; op elke briefje de naam van een leerling van de klas: doe ze in een doos of mandje
- Sterretjes, glittertjes, stiften, lijm
- Stevig A5-papier
- Kleurpotloden
- Postzegels
- Voor iedere leerling een leeg doosje (bijvoorbeeld luciferdoosje)

Inleiding
Lees samen met de groep bladzijde 26 t/m 29 uit het boek *Elke dag een emmertje vol.*

Bespreek wie vandaag een complimentje gehad heeft? Van wie? Wat voor gevoel kreeg je erbij? Wie heeft zelf een compliment gegeven aan iemand anders? Hoe reageerde de ander? Wat voor gevoel kreeg je zelf toen je het complimentje gaf?

Lees samen met de groep bladzijde 30 uit het boek *Elke dag een emmertje vol.*
Bespreek: voor wie zou je een verrassingsbriefje kunnen maken? Heb je zelf al eens een verrassingsbriefje gekregen? Van wie? Waarom kreeg je die?
Vervolgens trekt iedere leerling een lootje met daarop een naam van een klasgenoot; iedereen houdt de naam op het briefje geheim.

Verwerking
De leerlingen maken een verrassingsbriefje met een compliment erop voor de klasgenoot die ze getrokken hebben. Daarna versieren zij het luciferdoosje en doen zij het briefje erin.

Afronding
Iedere leerling krijgt zijn verrassingsdoosje mee naar huis. Ze mogen het thuis pas openen en lezen.

Verwerking na deze les
Bespreek de volgende dagen na deze les kort wat zij van hun verrassingsbriefje vonden. Hoe reageerden anderen thuis? Wat deed het met hun emmertje?

Opmerking: schrijf als leerkracht ook zo nu en dan een verrassingsbriefje of -kaartje, verstop het in de jaszak van de leerling of stuur het op. Ook ouders ontvangen graag positieve kaartjes met daarop een compliment over hun kind.

Deze lesideeën horen bij het boek *Elke dag een emmertje vol* geschreven door Monique Baard. Verkrijgbaar via www.uitgeverijpica.nl | Copyright © 2013: Monique Baard, Huizen

Les 6. Aardig zijn voor jezelf

Doelgroep: midden- en bovenbouw

Benodigdheden
- Het boek *Elke dag een emmertje vol.*
- Tekenpapier
- Wasco-krijt
- Ecoline
- Penselen

Inleiding:
Lees samen met de groep bladzijde 31 uit het boek *Elke dag een emmertje vol.*
Bespreek waar de leerlingen trots op zijn van zichzelf. Waar kunnen zij zichzelf een compliment over geven? Doen ze dat wel eens?
Wanneer zouden ze dat kunnen doen? Wat doet het met hun onzichtbare emmertje?

Verwerking
De leerlingen maken een tekening van iets waar zij zichzelf een compliment voor willen geven, waar ze goed in zijn, waar ze trots op zijn. Ze verven vervolgens met ecoline het witte papier weg.
De schilderijen kunnen op een iets groter gekleurd passe-partout geplakt worden en opgehangen worden in de klas.

Afronding
Bespreek de gemaakte tekeningen na.
Hoe voelen de leerlingen zich als ze naar de tekening kijken? Hoe vol is hun emmertje nu?
Vertel: Als je emmertje wat minder vol is, kun je jezelf een compliment geven zodat er weer wat druppels bij komen.

Verwerking na deze les
Sta regelmatig samen stil bij het nabespreken van de dag of een les; waar ben je nu tevreden over van jezelf, wat ging goed vandaag, waar ben je trots op en waar zou je jezelf dus een compliment voor kunnen geven?

Deze lesideeën horen bij het boek *Elke dag een emmertje vol* geschreven door Monique Baard. Verkrijgbaar via www.uitgeverijpica.nl | Copyright © 2013: Monique Baard, Huizen

Les 7. Aardige dingen doen, grote daden, in twee lesdelen

Doelgroep: bovenbouw

Benodigdheden
- Het boek *Elke dag een emmertje vol*
- A1-papier voor ieder groepje
- Pennen
- A1-papier
- Tekenmateriaal
- Grote klassen-emmertjesmeter

Inleiding
1. Lees samen met de groep bladzijde 34 t/m 38 uit het boek *Elke dag een emmertje vol.*

Bespreek welke dingen de leerlingen wel eens hebben gedaan die anderen een goed gevoel gaven. Wat doen ze vaak en wat soms? Welke grote daden hebben zij wel eens gedaan? Wie kreeg daar een goed gevoel door en hoe voelt dat bij henzelf?

2. Lees vervolgens bladzijde 40 en 41 uit het boek *Elke dag een emmertje vol*
Bespreek met de leerlingen wat sportief gedrag is, en wat onsportief gedrag is. Wie kan er tegen zijn verlies? Wanneer is het moeilijk om tegen je verlies te kunnen? Wanneer lukt dat goed?

Verwerking
1. De leerlingen bedenken in groepjes welke grote daad zij zouden kunnen doen die emmertjes vult. Ze bedenken een naam voor hun groepje en ontwerpen er een poster van.

2. De leerlingen bedenken in groepjes een plan om sportief gedrag op sportclubs te verbeteren. Wat zouden zij kunnen doen zodat mensen tijdens de wedstrijden positief sportief gedrag laten zien? Ze ontwerpen er een poster van waarop hun ideeën te zien zijn.

Afronding
1. Bekijk gezamenlijk de eindproducten. De posters kunnen opgehangen worden in de klas en de gangen. Van de grote daden kan er een gekozen worden (door een verkiezing/stemronde) die ook daadwerkelijk uitgevoerd gaat worden door de klas.

2. Ieder groepje presenteert zijn plan. Besproken wordt wat er vervolgens mee gedaan zou kunnen worden.

Verwerking na deze les
Bespreek dagelijks met de klassen-emmertjesmeter na wat de groep gedaan heeft aan emmertjes vullen.

Deze lesideeën horen bij het boek *Elke dag een emmertje vol* geschreven door Monique Baard. Verkrijgbaar via www.uitgeverijpica.nl | Copyright © 2013: Monique Baard, Huizen

Les 8. Aardig zijn voor dieren en de natuur

Doelgroep: bovenbouw

Benodigdheden
- Het boek *Elke dag een emmertje vol*
- A4 tekenpapier
- Pennen
- Kleurpotloden
- Lijntjespapier

Inleiding
Lees samen met de groep bladzijde 42 t/m 44 uit het boek *Elke dag een emmertje vol.*

Bespreek met de leerlingen of zij een huisdier hebben. Wat doen zij om het emmertje van dat huisdier te vullen? Wat hebben dieren nodig om zich blij te voelen?
Wat kunnen wij doen als we op het plein aan het spelen zijn? Wat kunnen we doen voor de natuur? Welke mensen of verenigingen doen goede dingen voor de natuur? Is er iemand lid van zo'n vereniging, bijvoorbeeld het Wereld Natuur Fonds?

Verwerking
De leerlingen maken een fantasieverhaal over een actie voor de natuur. Daarna maken zij er een tekening bij. De tekst wordt onder de tekening geplakt.

Afronding
Laat enkele verhalen voorlezen.

Verwerking na deze les
Bespreek regelmatig hoe de leerlingen kunnen zorgen voor de omgeving van de school, bijvoorbeeld tijdens het buiten spelen. Geef hun bijvoorbeeld een plastic zak mee en laat afval opruimen na het spelen.

Deze lesideeën horen bij het boek *Elke dag een emmertje vol* geschreven door Monique Baard. Verkrijgbaar via www.uitgeverijpica.nl | Copyright © 2013: Monique Baard, Huizen

Les 9. Samen emmertjes vullen

Doelgroep: bovenbouw

Benodigdheden
- Het boek *Elke dag een emmertje vol*
- Kleine schrijfblaadjes of tekenblaadjes
- Pennen
- Kleurpotloden

Inleiding
Lees samen met de groep bladzijde 45 t/m 50 uit het boek *Elke dag een emmertje vol.*
Bespreek: is er iemand die leerlingen kent die op dit moment een leeg emmertje hebben? Wat zouden zij kunnen doen om samen deze emmertjes te vullen?

Bespreek vervolgens hoe je merkt dat iemand anders ook een emmertjesvuller is en wat het voordeel is van met diegene omgaan.

Bespreek daarna wie een echte vriend of vriendin heeft. Hoe weet je dat dit een echte vriend of vriendin is? Wat doe jij zelf om een goede vriend of vriendin te zijn voor iemand anders?
Heb je wel eens een leuk berichtje op je telefoon of via de mail gekregen van je vriend of vriendin. Wat stond erin? Welke grappige tekentjes gebruik jij wel eens om een berichtje vrolijk te maken?

Verwerking
De leerlingen maken op een klein blaadje een sms of chatberichtje voor een goede vriend of vriendin. Ze versieren het met leuke emoticons.

De leerlingen kunnen eventueel het berichtje ook echt versturen.

Afronding
Wat gebeurt er met je eigen emmertje als je zo'n sms'je schrijft en verstuurt? Hoe voel je je dan? Kun je zien hoe de ander reageert na het berichtje? Hoe weet je dan toch dat er een druppel in de emmer van je vriend of vriendin is gegaan door jouw leuke berichtje?

Verwerking na deze les
Bespreek regelmatig wie er nog een leuk berichtje heeft gekregen via sms ,whatsapp of mail waar door er een druppel in hun emmer ging.

Deze lesideeën horen bij het boek *Elke dag een emmertje vol* geschreven door Monique Baard. Verkrijgbaar via www.uitgeverijpica.nl | Copyright © 2013: Monique Baard, Huizen

Les 10. Emmertjes leegscheppen

Doelgroep: bovenbouw

Benodigdheden
- Het boek *Elke dag een emmertje vol*
- Verfspullen
- A3-papier
- A3-papier met grote lepel erop (te downloaden van www.uitgeverijpica.nl)
- Stevig wit papier
- Stiften of kleurpotloden
- Groot vel rood en groot vel groen karton

Inleiding
Lees samen met de groep, verdeeld over enkele lessen, hoofdstuk 6 uit het boek *Elke dag een emmertje vol.*
Verdeel dit over enkele lessen;
a: bladzijde 51-60 (tot 'Per ongeluk emmertjes scheppen')
b: bladzijde 60-65 (tot 'Wat is pesten?')
c: bladzijde 65-68 (tot 'Een grote lepel')
d: bladzijde 70 t/m 73

a. Bespreek met de leerlingen wat emmertjes scheppen is. Wanneer hebben zij wel eens iets gedaan of gezegd wat niet aardig was? Wat heeft iemand anders wel eens gedaan waardoor er een schepje uit hun emmertje ging?

b. Bespreek met de leerlingen wanneer zij wel eens per ongeluk iets hebben gedaan of gezegd waardoor een ander zich niet fijn voelde.

c. Bespreek wat pesten is. Wie heeft het wel eens meegemaakt? Wat gebeurde er? Wie heeft zelf wel eens gepest? Speel in een rollenspel hoe je duidelijk stop kun zeggen en kunt weglopen, zodat kinderen die emmertjes scheppen er geen 'plezier' meer aan beleven. Bespreek de invloed van cyberpesten.

d. Bespreek of de leerlingen wel eens iets denken of zeggen over zichzelf waardoor ze een naar gevoel krijgen.

Verwerking
a. De leerlingen maken een schilderij van een schepjesmachine.
b. De leerlingen bedenken in groepjes een toneelstukje over per ongeluk emmertjes scheppen.
c. De leerlingen maken een verhaal in een grote uitgeknipte lepel over emmertjes scheppen.
d. De leerlingen bedenken een leuke bijnaam voor zichzelf die positief is. Daarna ontwerpen ze een mooi naambordje met de bijnaam erop. Ze versieren het naambordje.

Afronding

Deze lesideeën horen bij het boek *Elke dag een emmertje vol* geschreven door Monique Baard. Verkrijgbaar via www.uitgeverijpica.nl | Copyright © 2013: Monique Baard, Huizen

a. De klas bekijkt de schilderijen en tekeningen.
b. De klas kijkt naar een voostelling van de geoefende toneelstukjes.
c. Nabespreken: wat gebeurde er waardoor er emmertjes geschept werd. Hoe werd het weer goedgemaakt?
d. De naamborden worden opgehangen. Besproken wordt dat een bijnaam alleen gebruikt mag worden als het een positieve bijnaam is die door de persoon zelf bedacht is of leuk gevonden wordt.

Verwerking na deze les
Bespreek dagelijks aan de hand van wat de groep heeft gedaan, wat emmertjes vullen is en wat emmertjes scheppen is. Gebruik regelmatig de emmertjesmeter.
Klassikaal op een poster: groen is emmertjes vullen (druppels erop plakken), rood is emmertjes scheppen (lepel erop plakken). Dagelijks mogen leerlingen erop schrijven wat de klas heeft gedaan aan beide dingen. Aan het einde van de dag wordt het nabesproken.
Doel is de groene poster vol te krijgen en steeds minder op de rode te zetten.

Deze lesideeën horen bij het boek *Elke dag een emmertje vol* geschreven door Monique Baard. Verkrijgbaar via www.uitgeverijpica.nl | Copyright © 2013: Monique Baard, Huizen

Les 11. De onzichtbare deksel

Doelgroep: bovenbouw

Benodigdheden
- Het boek *Elke dag een emmertje vol*
- Tekenmateriaal

Inleiding
Deel hoofdstuk 7 op in drie lesdelen.
a. Lees samen met de groep bladzijde 74 t/m 81 uit het boek *Elke dag een emmertje vol.*
Bespreek hoe de onzichtbare deksel werkt. Wat doe je als je merkt dat iemand vervelend doet en uit je emmer schept? Wanneer lukt het je al om de deksel te gebruiken, wanneer vind je dit nog moeilijk?

b. Lees bladzijde 82 t/m 86.
Bespreek wat helpende gedachten en wat niet-helpende gedachten zijn.
Bedenk met de leerlingen helpende gedachten bij bladzijde 83.
Bespreek of de leerlingen wel eens moeilijk kunnen slapen of een nare droom hebben. Wat dromen ze dan? En wat doen ze om lekker te slapen?

c. lees bladzijde 87 t/m 91.
Bespreek hoe je de onzichtbare deksel kunt gebruiken bij pesten en hoe je iemand kunt helpen als hij of zij gepest wordt. Oefen in een rollenspel een stopteken, een weglooproutine wanneer emmertjes scheppen niet stopt, en hoe je hulp kunt halen als het dan nog doorgaat.
Oefen in ook een rollenspel hoe ze duidelijk stop kunnen zeggen bij cyberpesten door dit te schrijven of door de pester geen toegang meer te geven tot je account.

Voor uitgebreide lesbeschrijvingen over het aanleren van een stop-loop-praatroutine kan het boek *Pestpreventie met Positive Behavior Support* gebruikt worden (verkrijgbaar bij uitgeverij Pica).

Verwerking
a. De leerlingen tekenen een emmer en daarboven een deksel. Ze schrijven in de emmer welke fijne dingen zij als schatten willen beschermen.
b. De leerlingen maken een tekening van hun leukste droom of verzinnen er een.
c. De leerlingen maken in een groepje een rap, lied of gedicht over pesten waarin ze duidelijk beschrijven wat je zelf kunt doen om niet mee te doen aan pesten of pesten te stoppen.

Afronding
a. Bespreek na wat de leerlingen zoal als ‘schat’ willen beschermen in hun emmer.
b. Bespreek enkele tekeningen van dromen na. Benadruk dat het helpt om voor je gaat slapen aan zo’n fijne droom te denken.
c. De raps, liedjes en gedichten worden gedemonstreerd. Bespreek de kernboodschap uit iedere presentatie na.

Deze lesideeën horen bij het boek *Elke dag een emmertje vol* geschreven door Monique Baard. Verkrijgbaar via www.uitgeverijpica.nl | Copyright © 2013: Monique Baard, Huizen

Verwerking na deze lessen

Bespreek regelmatig klassikaal situaties na waarbij leerlingen emmertjes scheppen of waarbij uit hun emmertje geschept wordt. Herhaal het rollenspel met het stopteken, het ‘sterk’ weglopen en hulphalen. Bespreek de hulpzinnen die kunnen helpen om je deksel te gebruiken.

Deze lesideeën horen bij het boek *Elke dag een emmertje vol* geschreven door Monique Baard. Verkrijgbaar via www.uitgeverijpica.nl | Copyright © 2013: Monique Baard, Huizen

Les 12. Mega-emmertjesvullers

Doelgroep: midden- en bovenbouw

Benodigdheden
- Het boek *Elke dag een emmertje vol*
- A1-papier
- A3-tekenpapier
- Wasco-krijgt, stiften of kleurpotloden

Inleiding
Lees samen met de groep bladzijde 91 t/m 97 uit het boek *Elke dag een emmertje vol.*
Bespreek hoe het gaat met het emmertjes vullen in de groep. Wat lukt al goed, wat is nog moeilijk? Gebruiken de kinderen de deksel af en toe?
Bespreek wat een speurneus is en vraag de leerlingen of ze een echte speurneus willen worden, die zoekt naar positieve dingen van anderen.

Bespreek dat je niet altijd aardig kunt zijn of alleen maar emmers kunt vullen. Het is niet erg dat je ook af en toe emmertjes schept. Als je maar vaker emmers vult dan schept.

Verwerking
De leerlingen schrijven op een A1-poster die centraal bij de ingang van de klas hangt, wat zij zien wanneer iemand anders wat emmertjes vult.

Maak een A1-poster met daarop de drie kernboodschappen van het emmertjes vullen:
1. Emmertjes vullen geeft anderen en jezelf een goed gevoel.
2. Emmertjes scheppen geeft jezelf en anderen een vervelend gevoel.
3. Met de onzichtbare deksel bescherm je je eigen emmer en die van anderen.

Laat leerlingen de poster versieren met druppels, sterren enzovoort.

De leerlingen maken een tekening van zichzelf als Mega-Emmertjesvuller. Ze ontwerpen daarbij een eigen, originele uitvoering.

Wees zelf ook een speurneus als leerkracht en ‘vang’ momenten van emmertjes vullen.

Variatie
1. Wijs dagelijks twee leerlingen aan die de speurneus van de dag zijn in de pauze. Zij rapporteren na de pauze welke goede dingen zij hebben gezien, die emmertjes vullen.
2. Verstop elke dag een gouden knoop of een balletje in de la van een leerling. Die dag geeft deze leerling extra veel complimenten en doet extra aardige dingen voor anderen. Aan het einde van de dag bespreek je of de klas weet wie die dag de gouden knoop of bal had. De dag erna is een andere leerling de ‘geheime’ emmertjesvuller.

Afronding
Bespreek de ontwerpen na.

Deze lesideeën horen bij het boek *Elke dag een emmertje vol* geschreven door Monique Baard. Verkrijgbaar via www.uitgeverijpica.nl | Copyright © 2013: Monique Baard, Huizen

Verwerking na deze les

Bespreek dagelijks de dingen na die op die dag op de poster zijn geschreven of getekend. Wanneer er een week of twee weken dagelijks veel dingen op de groepsposter zijn geschreven, kunnen de leerlingen een diploma Mega-Emmertjesvuller krijgen (te downloaden van www.uitgevrijpica.nl).

Deze lesideeën horen bij het boek *Elke dag een emmertje vol* geschreven door Monique Baard. Verkrijgbaar via www.uitgeverijpica.nl | Copyright © 2013: Monique Baard, Huizen

Algemene les, te gebruiken na hoofdstuk 4

Doelgroep: onder-, midden- en bovenbouw

Benodigdheden

- Het boek *Elke dag een emmertje vol*
- De emmertjes uit les 1 of andere, echte emmertjes - voor iedere leerling één emmertje.
- Glitters en glimmertjes
- Lijm
- Kleine papiertjes
- Gekleurde gelpennen

Inleiding

Lees samen met de groep hoofdstuk 4 uit het boek *Elke dag een emmertje vol.*
Bespreek hoe je emmertjes kunt vullen en hoe je daardoor je eigen emmertje ook weer vult.
Bespreek welke gevoelens je krijgt als je emmer goed gevuld is en als je het emmertje van iemand anders vult.

Verwerking

De leerlingen versieren een bestaand emmertje (van plastic of ander materiaal, zie les 1). De emmertjes worden opgehangen op een wand in de klas.
De leerlingen kunnen iedere dag elkaars emmertje vullen door een briefje in de emmertjes te doen met een compliment erop, of een leuk tekeningetje of een briefje dat door de leerkracht wordt geschreven (bij kleuters).

Afronding

De emmertjes worden bewonderd en besproken wordt hoe zij iedere dag gevuld kunnen worden.

Verwerking na deze les

Bespreek dagelijks aan het einde van de dag na hoe ieders emmertje die dag gevuld is en waardoor: wat er letterlijk in het emmertje zat die dag (briefjes) of wat er onzichtbaar in de emmertjes gedaan is: aardige daden, woorden, fijn samen gespeeld, gewerkt enzovoort.
Tevens kan besproken worden hoe de leerkracht emmertjes gevuld heeft en hoe het emmertje van de leerkracht gevuld is door leerlingen of door de hele groep.

Deze lesideeën horen bij het boek *Elke dag een emmertje vol* geschreven door Monique Baard. Verkrijgbaar via www.uitgeverijpica.nl | Copyright © 2013: Monique Baard, Huizen